

J.H. Rosny Aîné: *Walpurgisnacht*
Prima ediție publicată în 1917, K. Wolff

© 2022 Editura Herg Benet, pentru prezenta ediție

Această carte este o operă de ficțiune. Orice asemănare cu locuri sau personaje reale este întâmplătoare. Această carte este protejată de legea drepturilor de autor. Reproducerea textului este interzisă fără acordul expres al editurii, indiferent de suportul fizic sau electronic, în afara limitelor legale de citare folosite în recenzii sau în mediile de promovare.

EDITURA HERG BENET
București, România
www.hergbenet.ro
editor@hergbenet.ro

Ilustrație copertă: © Morphart | Adobe
Concept grafic: The Spartan Bureau

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
MEYRINK, GUSTAV
Noaptea Valpurgiei / Gustav Meyrink ;
trad. din lb. germană și note de Ștefan Bolea. -
București : Editura Herg Benet, 2022
ISBN 978-606-763-308-5

I. Bolea, Ștefan (trad. ; note)

821.112.2

Tipărit în România

NOAPTEA VALPURGIEI

GUSTAV MEYRINK

traducere din limba germană și note de
ȘTEFAN BOLEA

EDITURA
HERG BENET

CUPRINS

Nota traducătorului.....	5
1. Actorul Zrcadlo	7
2. Lumea nouă.....	31
3. Turnul Daliborka	53
4. În oglindă	90
5. Aweysha	119
6. Jan Žižka din Trocnov	141
7. Despărțire	174
8. Călătoria la Pisek	203
9. Toba lui Lucifer.....	228

NOTA TRADUCĂTORULUI

Gustav Meyrink (1868-1932) a scris cinci romane: *Golem* (publicat în 1915, tradus în 1989 de Gina Argintescu-Amza la Cartea Românească), *Fața verde* (publicat în 1916, tradus în 2014 de Daniel Bichiș la Nemira), *Noaptea Valpurgiei* (publicat în 1917, tradus acum pentru prima oară în română), *Dominicanul alb* (publicat în 1921, netradus în limba noastră) și *Îngerul de la fereastra dinspre apus* (publicat în 1927, tradus în 2002 de Gina Argintescu-Amza la Nemira).

În *Noaptea Valpurgiei* se observă dubla propensiune a lui Meyrink către grotesc și tragic ori către satiric și sublim. Romanul, publicat în penultimul an al Marelui Război, își desfășoară acțiunea într-o Praga misterioasă, aflată în pragul revoluției: se înfruntă aristocrația pietrificată, senilă, pentru care ceasul istoriei s-a oprit cu mult înainte de 1789, cu un proletariat simultan înnebunit de foame și rapace, oportunist, nemilos, care se gudură înainte de a sări

la gâtul stăpânului. În același timp manual de esoterism și manifest politic, *Noaptea Valpurgiei* este un poem al Sângelui. „Sângele, adevărata apă freatică a Pragăi“, observă cruda și perversa contesă Polyxena Lambua, visând la un masacru general, la mitralierele care vor secera mulțimea plebeilor. Iar fosta prostituată și ghicitoare poreclită Liesel Cehoaica ne ține o lecție de geografie sanguină: „Știi, fiule, de ce sunt atâtea lipitori în Moldau? De la izvor până la vărsarea în Elba, dacă ridici o piatră pe mal, vei găsi întotdeauna lipitori sub ea. Asta pentru că odinioară era râul sângelui. Și ele așteaptă pentru că presimt că va veni ziua când râul le va hrăni iar...” „Există și nopți cosmice ale Valpurgiei“, ne arată actorul Zrcadlo, *Oglinda*, legând Anul Zero de un sfârșit continuu (1888, 1914, 1939, 1960, 1989, 2001, 2020). Dacă nu auzim *cântecul privighetorii* din capitolul 4, poate că vom orbecăi încă mult timp în tenebre.

(Ș.T.B.)

1. ACTORUL ZRCADLO

Un câine a lătrat.
O dată. De două ori.

A urmat o tăcere deplină, de parcă animalul trăgea cu urechea la ce se întâmplă.

— Mi se pare că a lătrat Brock, spuse bătrânul baron Konstantin Elsenwanger. Poate că vine domnul consilier privat.

— Asta nu-i un motiv să latre, dragă, constată cu duritate contesa Zahradka, o femeie în vârstă, cu zuluși ninși, nas aristocratic ascuțit și sprâncene stufoase deasupra unor ochi mari, negri, sălbatici.

De parcă s-ar fi supărat pentru o asemenea necuviință, amestecă chiar mai rapid pachetul de cărți de vist decât o făcuse în ultima jumătate de oră.

— Ce face de fapt toată ziua?, întrebă medicul

imperial Thaddäus Flugbeil, care, cu fața sa inteligentă, bărbierită și ridată deasupra jaboului demodat, arăta ca fantoma unuia din proprii strămoși.

Stătea vizavi de contesă, ghemuit într-un fotoliu, cu picioarele sale incredibil de lungi și de slabe, care, într-un mod simian, păreau că-i ajung până la bărbie.

Studentii de pe Hradschin îl numeau „Pinguinul” și râdeau de el când se urca întotdeauna la ora 12 fix în fața curții castelului într-o trăsură, al cărei acoperiș trebuia să fie ridicat și pus la loc cu greutate, înainte să-și găsească locul fâptura sa de aproape doi metri. La fel de complicat era procesul de descindere, când vehiculul oprea opt sute de pași mai încolo, în fața *La Schnell*, unde medicul imperial își ciugulea prânzul cu mișcări sacadate, păsărești.

— La cine te referi?, întrebă baronul Elsenwanger. La Brock sau la domnul consilier?

— La domnul consilier, firește. Ce face acolo toată ziua?

— Se joacă cu copii în grădinile Chotek.

— Cu copiii, corectă Pinguinul.

— Se – tot – joacă – cu – acei – copii, întrerupse cu reproș contesa, accentuând fiecare cuvânt.

Cei doi bărbați în vârstă tăcură rușinați.

Din nou câinele lătră. De data asta un lătrat adânc, un urlat, aproape.

Imediat după aceea, ușa întunecată de mahon, decorată cu o scenă pastorală, se deschise, iar Excelența sa consilierul privat baron Kaspar von Schirnding intră. Purta costumul său uzual de la serile de vist din Palatul Elsenwanger, pantaloni strâmți negri și o demodată redingotă maro deschis, croită dintr-un material excepțional de moale, care-i învelea trupul puțin dolofan. Alert ca o nevăstuică și fără să mai piardă vremea cu vorba, își alegea un scaun, își așeză jobenul sub el, apoi sărută ceremonios mâna contesei.

— Oare de ce mai lătră?, bombăni Pinguinul, gânditor.

— De data asta se referă la Brock, explică contesa Zahradka, privindu-l preocupată pe baronul Elsenwanger.

— Dar sunteți acoperit de transpirație, domnule consilier. Să nu răciți!, exclamă baronul, îngrijorat.

Făcu o pauză, apoi deodată zbieră cu triluri ca la operă spre camera alăturată, care se luminează prin magie:

— Bošena, Bošena, Bo – šeena, aduci te rog cina, *prosim!*

Grupul se mută în sufragerie, așezându-se în jurul mesei încăpătoare.

Doar Pinguinul se plimba rigid de-a lungul paravanelor, minunându-se de scenele din bătaia dintre David și Goliat de pe tapet, de parcă le-ar fi văzut prima dată, și plimbându-și o mână de cunoscător pe formele magnifice ale mobilelor Maria Tereza.

— Am fost acolo jos! În lume!, exclamă consilierul von Schirnding, tamponându-și fruntea cu o uriașă batistă în carouri roșii și galbene. Și am profitat de oportunitate ca să mă tund.

Își plimbă degetele pe sub guler, ca și cum l-ar fi iritat gâtul.

De patru ori pe an el făcea remarci similare, sugerând că era nevoie de măsuri disperate pentru a avea grijă de părul său, amăgindu-se că nimeni nu știa că purta peruci – uneori cu șuvițe mai lungi, alteori tunse scurt – și era acompaniat întotdeauna de murmure de uimire. Dar de data asta tovarășii lui au fost atât de uluiți de destinația sa, încât au uitat de exclamațiile tradiționale.

— Cum? Jos? În lume? În Praga? Dumneata?, doctorul Flugbeil se răsuci cu mirare. Dumneata?

Ceilalți doi rămaseră cu gura căscată:

— În lume! Jos! În Praga!

— Dar... asta înseamnă că ai trecut podul!, se bâlbâi contesa. Dacă s-ar fi prăbușit?

— Să se prăbușească!!! Doamne ferește, bombăni baronul Elsenwanger și se făcu palid. Să batem în lemn, zise, apoi merse la sobă unde mai era un butuc de iarna trecută, îl culese, scui pă pe el de trei ori și îl aruncă în șemineul gol. Să batem în lemn!

Boșena, fata în casă, îmbrăcată într-un șort zdrențuit, cu bonetă și desculță, așa cum era încă obiceiul în casele aristocrate demodate din Praga, aduse o supieră magnifică de argint masiv gravat.

— Ah! Supă de cârnați!, mârâi satisfăcută contesa, aruncându-și lornietă.

Degetele servitoarei, acoperite de mănuși supradimensionate, erau cufundate în supă, iar contesa le confundase cu cârnații.

— M-am dus... cu tramvaiul!, continuă consilierul, încă tulburat de marea sa aventură.

Ceilalți schimbară priviri: începeau să pună la îndoială cuvintele lui. Doar Pinguinul își păstra expresia împietrită.

— Au trecut treizeci de ani de când am fost acolo jos... în Praga!, oftă baronul Elsenwanger, scuturând din cap, în timp ce-și puse șervetul la gât; capetele șervetului i se ridicară la urechi, iar el arăta ca un iepure alb, imens și fricos. Când bietul meu

frate a fost îngropat la biserica Tyn.

— N-am fost în viața mea în Praga, declară contesa, înfiorată. Nici nu mă gândesc!... Să mă duc în Centrul Vechi, unde mi-au fost executați strămoșii!

— Da, dragă contesă, dar asta era pe vremea Războiului de Treizeci de Ani, spuse Pinguinul, încercând s-o calmeze. A trecut mult de atunci.

— Zău? Pentru mine a fost ca ieri. Lua-i-ar naiba pe prusaci!

Contesa privi absentă supa, mirată că nu găsește în ea cărnații; apoi privi prin lornietă de-a lungul mesei, curioasă dacă domnii i-au șterpelit.

Pentru o clipă, rămase meditativă, apoi murmură pentru sine:

— Cum țâșnește sângele când tai capul cuiva.

Apoi, întorcându-se spre Schirnding, spuse cu glas tare:

— Nu ți-a fost frică, consiliere? Dacă ai fi căzut în mâinile prusacilor, jos în Praga?

— Prusacii? Suntem mână în mână cu ei.

— Serios? Deci s-a terminat războiul? Cred și eu că Windisch-Grätz le-a dat o bătaie bună.

— Nu, contesă!, spuse Pinguinul. De trei ani suntem aliați cu prusacii („A-liați!“, confirmă Elsenwanger, emfatic) și luptăm cu ei – împotriva

rușilor – umăr la umăr. Este...

Dar se întrerupse politicos când observă zâmbetul ironic și sceptic al Contesei.

Conversația se opri, și timp de o jumătate de oră se auzi doar clinchetul tacâmurilor și foșnetul tălpilor goale ale Boșenei, care înconjură masa cu bucate noi.

Baronul Elsenwanger se șterse pe buze:

— Contesă, domnilor, ne pregătim de vi...!

Un urlet surd și prelung se auzi din grădină în noaptea de vară și-l întrerupse.

— Isus și Maria... Semn rău! Moartea-i în casă!...

— Taci, Brock, javră blestemată! se auzi vocea reținută a unui servitor din parc, înjurând câinele, când Pinguinul trase draperiile grele de satin și deschise ușa de sticlă care ducea la balcon.

Fluxul luminii lunare pătrunse în cameră și flăcările lumânărilor din candelabrele de cristal tremurară mocnit în briza răcoroasă înmiresmată de salcâmi.

Mult mai jos, pe celălalt mal al râului Moldau, Praga dormea sub o mare de ceață, din care o subțire peliculă roșiatică se ridica spre stele. Pe acest fundal, un bărbat pășea încet și foarte drept de-a lungul parapetului îngust al zidului înalt al parcului. Ținea mâinile întinse în față ca un orb;

uneori părea să se scurgă din lumina scânteietoare a lunii, dispărând printre siluetele fine ale arborilor, alteori, fiind luminat strident, părea că plutește peste neguri.

Doctorului Flugbeil nu-i venea să-și creadă ochilor: pentru o clipă se gândi că halucinează, apoi lătratul brusc și furios al câinelui îl aduse la realitate. Auzi un țipăt pătrunzător, văzu cum personajul de pe parapet se clatină, apoi dispare, ca și cum ar fi fost măturat de o rafală silențioasă de vânt.

Foșnetul tufișurilor și trosnetul ramurilor rupte îi divulgă că omul căzuse în grădină.

— Criminalul! Hoțul! Chemați poliția!, țipă consilierul von Schirnding, care, împreună cu contesa, sărise de pe scaun și alergase la ușă când auzise strigătul.

Konstantin Elsenwanger se aruncă plângăreț în genunchi și, îngropându-și fața în căptușeala fotoliului, începu să spună Tatăl nostru, cu mâinile împreunate, în care mai ținea o pulpă de pui fript.

La comenzile pițigăiate ale Pinguinului, care, aidoma unei păsări nocturne uriașe cu cioturi de aripi lipsite de pene, gesticula de la balustradă spre bezna de jos, servitorii din căsuța portarului porniră prin parc cu lanterne, inspectând boschetele întunecate, într-o larmă de nedescris. Câinele părea

să-l fi încolțit pe intrus, pentru că lătra tare la intervale regulate.

— Deci, cum e? Ați reușit să-l prindeți pe cazacul prusac?, se interesă tăios contesa, care de la început nu arătase nicio urmă de furie sau de frică pe fereastra deschisă.

— Sfântă Născătoare de Dumnezeu, și-a rupt gâtul, se auzi vocea tânguitoare a Boșenei, în timp ce oamenii cărau trupul fără suflare de la poalele zidului spre lumina care cădea de la fereastra sufrageriei.

— Aduceți-l aici. Repede, înainte să sângereze până la moarte, ordonă contesa, cu vocea ei calmă, glacială, ignorând protestele speriate ale gazdei sale, care sugera că ar trebui să-l arunce pe mort dincolo de zid, înainte să-și vină în fire.

— Măcar aduceți-l în galerie, propuse Elsenwanger, împingându-i pe bătrâna doamnă și pe Pinguin și culegând unul din candelabre.

Închise ușa în spatele lui, îndreptându-se spre camera cu portretele strămoșilor săi.

În afara unei mese și a câtorva scaune sculptate cu brațe înalte și aurite, nu era nicio mobilă în camera alungită, care semăna mai mult cu un coridor. Îți puteai da seama de la izul de mucegai și

stratul de praf că galeria nu era niciodată aerisită și că trecuse multă vreme de când pusese cineva piciorul acolo.

Tablourile în mărime naturală nu aveau rame, fiind integrate în lambriuri. Erau portretele unor bărbați în veste de piele, care țineau imperios pergamente, ori ale unor femei cu mânșoane de dante-lă și mâneci bufante. Puteai observa un cavaler în mantie albă cu cruce malteză; o tânără cu păr blond cenușiu în crinolină, cu alunițe pe obraz și bărbie, cu trăsături depravate și un zâmbet crud, lasciv și dulce, cu mâini minunate, un nas subțire, drept, cu nări delicate și suple, sprâncene înalte deasupra unor ochi verzi albastrii; o călugăriță barnabită, un paj, un cardinal cu degete uscățive, ascetice, pleoa-pe de plumb, cu o expresie meditativă, lipsită de culoare. Fiecare stătea într-o nișă, așa încât părea că pătrund în cameră din pasaje întunecate, treziți din veacuri somnolente de pâlâiala lumânărilor și de neliniștea din casă. Uneori păreau că fac pe ascuns un pas înainte, având grijă ca vestmintele lor să nu foșnească și să nu se trădeze, alteori păreau că și mișcă buzele, contractându-și degetele și ridicând din sprâncene, ca și cum și-ar fi ținut respirația și și-ar fi oprit bătăile inimii, când unul dintre cei doi oameni vii din cameră își ațintea privirea asupra lor.

— N-o să poți să-l salvezi, Flugbeil, spuse con-tesa cu privirea îndreptată pe ușă. O să fie ca data trecută. Îți amintești? Avea un cuțit în inimă. Iar vei spune „îmi pare rău, dar nu se poate face nimic pentru el“.

La început, medicul imperial nu înțelesese ce vrea să spună. Apoi își dădu seama brusc. Mai ob-servase asta: ea obișnuia uneori să amestece tre-cutul cu prezentul. Scena din trecut care o deruta pe contesă îi reveni în memorie. Cu mulți, mulți ani în urmă, în palatul ei de pe Hradschin, fiul ei înjunghiat era purtat într-o cameră. Și înainte se auzise un țipăt din grădină și un lătrat de câine, ca și în seara aceasta. Ca și acum, atârnav portretele strămoșilor pe pereți și pe masă era un candelabru de argint.

Pentru o clipă, medicul deveni atât de confuz, încât nu mai știa unde se află. Era atât de prins în amintire, că atunci când îl aduseră pe rănit și-l așezară atent pe masă pierduse simțul realității. Instinctiv, căuta s-o consoleze pe contesă, așa cum o făcuse acum mult timp, până când își dăduse sea-ma că nu fiul ei era întins acolo și că, în locul tine-rei de acum mulți ani, o femeie cu zulufi albi stătea lângă masă.

O revelație, mai rapidă ca un gând și prea iute